

Program för lekplatser

LILLA EDETS
KOMMUN

Antagen i Samhällsnämnden
2023-04-20

Inledning

Lilla Edets kommun växer och förtätas. För att säkerställa kommunala lekmiljöer av hög kvalitet, nu och i framtiden, är det viktigt att få med dem i vår strategiska planering. Lekmiljöer är viktiga i folkhälsoperspektiv och socialt då de fungerar som mötesplatser för både barn och vuxna.

Idag finns ett 20-tal kommunala lekplatser som förvaltas av sektor samhälle. Lekplatserna varierar i storlek, innehåll, standard och kvalitet.

Syfte med program för lekplatser

Syftet med detta program är att staka ut vägen för utveckling, upprustning, avveckling och nyproduktion av de kommunala lekplatserna i Lilla Edets kommun.

"Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet..."

"...uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreation och fritidsverksamhet."

FN:s barnkonvention

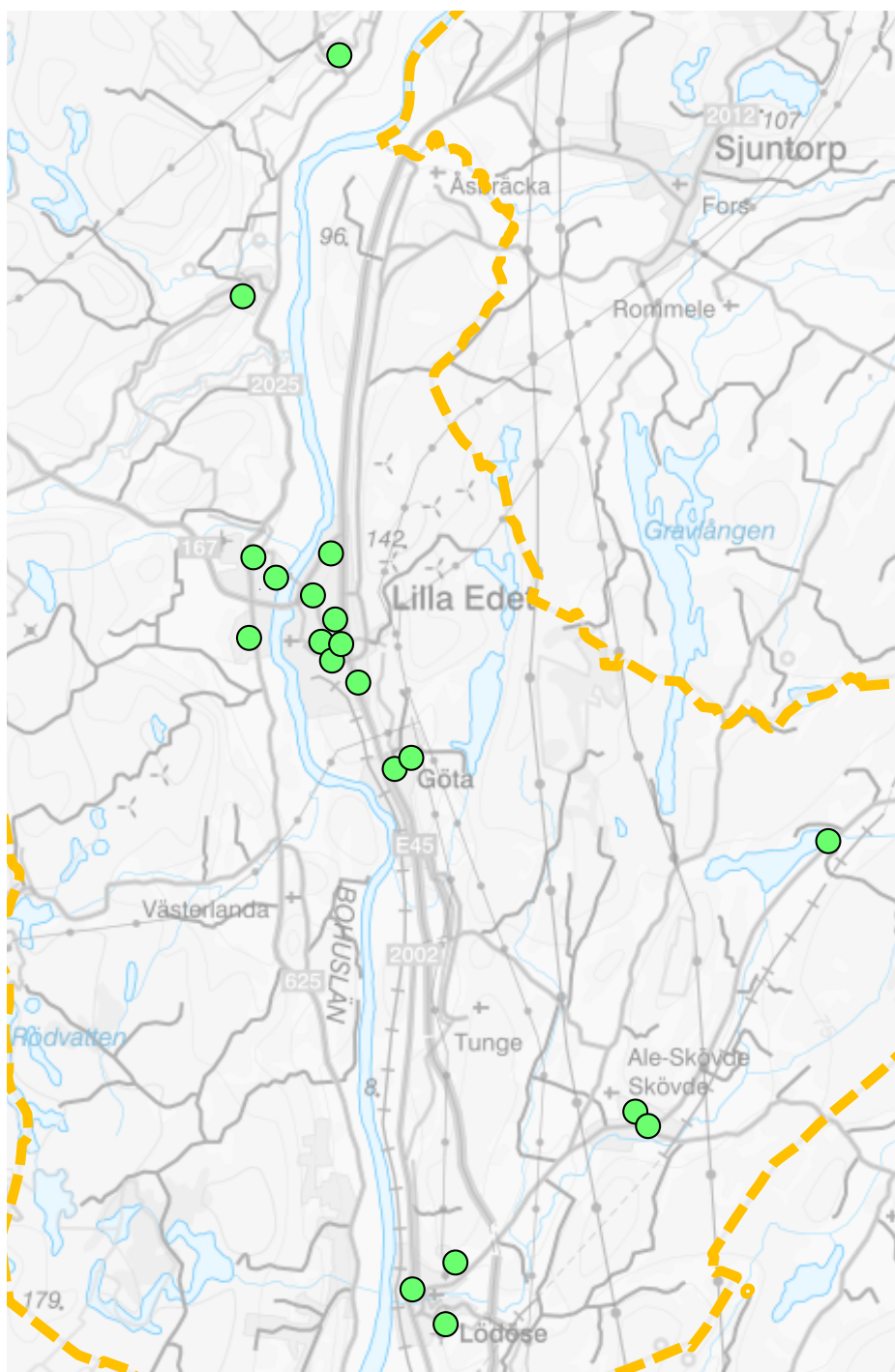
"Inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse skall det finnas lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse samt möjligheter att anordna en rimlig samhällsservice och kommersiell service."

PBL 2 kap 4 § 2 stycket

Nulägesbeskrivning

De kommunala lekplatserna som förvaltas av kommunen återfinns i de tätbebyggda områdena och har en geografisk spridning från Utby i norr till Lödöse i söder. Flera av orterna har mer än en lekplats. Lekplatserna varierar i storlek och innehåll.

Lekplatsers geografiska spridning

De gröna markeringarna på bilden visar den geografiska spridningen av de 20-tal lekplatser som förvaltas av sektor samhälle.

Strategier för utformning och placering

Kommunen ska tillhandahålla de större lekplatserna som är gemensamma för större bostadsområden. I nya detaljplaner ska kommunen säkra att det finns plats för lek både på kvartersmark och på kommunal mark.

Väg till lekplats och platsens tillgänglighet

Vägen till lekplatsen och närmiljön ska vara tillgänglig och trafik-säker. Det ska finnas möjlighet att gå och cykla till varje lekplats. Plats för uppställning av cykel ska finnas. Till utflyktslekplatserna ska det vara möjligt att åka kollektivt.

Standard och regler

En lekplats i Lilla Edets kommun ska alltid vara av hög standard. Redskapen ska vara hela, rena och inbjuda till lek. Lekplatserna ska erbjuda högt lekvärde genom variation av redskap och varje lekplats ska utformas individuellt.

Alla lekplatser ska upplevas trygga och väl omhändertagna. Belysning bör finnas på de större lekplatserna för att öka tillgänglighet, trygghet och lekvärde. Alla lekplatser ska innehålla sittplatser med bord och papperskorgar. Det ska helst finnas möjlighet att söka skugga i direkt anslutning till lekplatsen.

Regler för utemiljön finns i plan- och bygglagen (sfs 2010:900), 8 kap. 9§ punkt 5 och 6, samt 10–12§ och 15–16§. Där anges krav på anordnande av friyta för lek och utevistelse samt krav på att lekplatser och fasta anordningar på lekplatser ska underhållas så att risken för olycksfall begränsas.

Sedan 1999 ska alla lekplatser följa svensk och europeisk standard, SS EN 1176/1177.

Kommunen har en skötselplan för lekplatser som säkerställer att kontroller och besiktningar genomförs kontinuerligt i syfte att säkerställa lekplatsernas funktionsduglighet och säkerhet.

Tillgänglighet för personer med funktionsvariationer

Lekplatser ska vara tillgängliga för barn med funktionsvariationer. Det är också en målsättning att föräldrar med funktionsvariationer ska kunna komma till lekplatsen med sina barn.

Övergripande krav på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga för allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader regleras i Plan- och bygglagen (Pbl 3 kap 18 §).

Boverkets tillämpningsföreskrifter och allmänna råd återfinns i Alm (2004:15) och Hin (2003:19).

Det som är viktigt att tänka på när man planerar en lekplats och samtidigt göra den tillgänglig för personer med funktionsvariationer är följande:

- att förflyttning för personer med funktionsvariationer underlättas.
- att personer med synnedsättning kan känna sig trygga och inte riskera att skadas.
- att lekplatsen inte upplevs som stor och svåröverskådlig.
- att lekplatsen ger möjlighet till olika sinnesupplevelser.
- att lekredskap som sandlådor, gungor och klätterställningar är utformade så att alla så långt möjligt kan vara med.
- lekredskapen tål tyngden av en vuxen och ett barn
- att undvika allergiframkallande växter
- att sittplatser utformas så att även personer med rullstol kan sitta med besökare

Mötesplats för alla

Lekplatser ska vara jämlika och fungera som mötesplats för alla medborgare. De ska främja kontakten mellan människor från olika kulturer och olika boendeformer.

Alla barn och vuxna ska känna sig välkomna till våra lekplatser, oavsett ålder eller könsidentitet och vi ska sträva efter att planera lekplatser genussmart och utan könskodningar.

Resurskoncentrerung och avveckling av lekplatser

Ett syfte med att ha ett program för lekplatser är att alla lekplatser ska hålla en hög standard och kvalitet. Med allt för många lekplatser sprids resurserna och det blir svårt att skapa intressanta miljöer för ett större åldersspann på grund av ekonomiska begränsningar.

I samband med att några av lekplatserna utvecklas till större lekplatser som stimulerar fler barn i olika åldrar kommer andra närliggande lekplatser att behöva avvecklas. På så sätt koncentreras resurserna till de resterande samt till nyetablering av lekplatser, bl.a. i nyexploateringsområden.

Det som ligger till grund för avveckling är vanligtvis en kombination av dåligt underhåll och standard, lågt lekvärde samt geografisk placering i relation till närliggande lekplatser med högre lekvärde eller utvecklingspotential.

Utrustningen från en lekplats som avvecklas ska om möjligt återanvändas på andra platser.

Olika typer av lekplatser

Utflyktslekplats

En utflyktslekplats ska vara av sådan karaktär att den utgör ett spännande och attraktivt utflyktsmål för barn och familjer i hela kommunen och ska vara intressant för barn mellan 1-15 år.

Lekplatsen ska med fördel kombineras med annan typ av aktivitet så som till exempel utegym eller andra typer av aktiviteter som förstärker platsens vistelsevärden. Det ska finnas ett stort utbud av sittplatser och picknickbord samt gärna möjlighet att grilla. Lekplatsen ska ha belysning för att vara mer tillgänglig under hela året. Utflyktslekplatserna ska även i vissa delar ha tillgänglighetsanpassad lekutrustning och markbeläggning.

Möjligheter för parkering med bil och bör finnas inom rimligt avstånd liksom möjligheten att ta sig till platsen med kollektivtrafik.

Budget: ca 5 miljoner kronor

Områdeslekplats

Områdeslekplatserna ska erbjuda varierande och spännande lek. Lekplatsen ska vara en samlingspunkt för barn och vuxna från ett större geografiskt område. Innehållet är ca 5-10 aktiviteter, exempelvis balanslek, gungor, klätterställning, rutsch, lekhus och sandlåda.

Områdeslekplatsen riktar sig till åldersspannet 1-12 år. Det bör finnas områdeslekplatser i Lilla Edet, Lödöse, Ström, Hjärtum, Nygård och Göta.

Budget: ca 2 miljoner kronor

Närlekplats

Närlekplatsen är en mindre lekplats med färre antal redskap som riktar sig till boende i närområdet och som ska ses som ett komplement till hemmaleken. Innehållet är ca 3-5 aktiviteter, och innehåller exempelvis en gunga, lekhus, sandlåda och en mindre lekställning samt sittplatser.

Målgruppen för denna typ av lekplats är 1-6 år. Det bör finnas närlekplatser som komplement i större bostadsområden med många barnfamiljer där avståndet till en större lekplats bedöms orimligt lång.

Budget: ca 0,5 miljoner kronor

Aktivitetsplaner och multisportarenor

På några platser i kommunen bör det erbjudas rekreation och fysisk aktivitet som attraherar något äldre barn och ungdomar. Exempel på aktiviteter är skating, multiarenor för bollsporter, beachvolley, pump track, parkourbana etc. Även aktiviteter som attraherar andra åldersgrupper bör finnas, till exempel utegym och discgolf. Vissa aktiviteter bör också anpassas för en äldre målgrupp.

Aktivitetsplaner och/eller multisportarenor bör i första hand finnas i Lilla Edet och Lödöse men fler platser kan bli aktuella över tid.

